

בבא מציעא קיח

עניין: הבטה בהפקר

אדרת אליהו להגר"א בלק

מהדורא חמישאה במדבר כג, כא

פירושים הם ח' : (כח) לא סביט חון
 ביעקב. נגד הדיבור שלא סביט צפן לה"ר
 זכור עוונות סתלוי צדיבור כמ"ס ודבר חון.
 ולא ראה עמל. כנגד המעשה לכן נאמר
 כאן סביט שכול מרחוק ונטלם. שכול
 הדיבור. והמעשה גלוי לכל לכן נאמר צפ
 ראה. וכול כנגד חורס ומלוס שכל דיבורס
 ועסקס סול צתורס וצמלוס וכמ"ס משמס
 סביט ס' שהדיבור עולה לשמס מרחוק.
 ראה חת כל בני האדם סול צמעסס. וכס

מלבי"ם במדבר כג, כא

ביעקב, ויש הבדל בין ראה ובין הביט, שראה
 מציין ראות עין, והבטה מציין שימת לב על
 הדבר ועיון השכל, כמ"ס בישעי' (סי' ה'), ויש

בית יעקב (ליינר) בראשית א, ל

ידי ק"ה. ומי שמכיר שאין לו מצדו כלום,
 לזה מביט השי"ת בפרט ק"ו, כי הבטה היא
 בפרט וביחוד כדאיתא (במסכת ב"מ קיח).
 הבטה בהפקר קונה, ולא נזכר לשון ראייה,
 כי הבטה מורה שהוא מביט בפרט וביחוד
 לאיזה דבר, לא כן לשון ראייה. ולכן נבראו

רמב"ן ב"מ ב.

ואי קשי' לך הא דאמר' בפרק הבית
 והעלייה⁴⁴ דהבטה בהפקר קני. ל"ק דהתם
 הבטה של שומר כגון שומר שדה של הפקר או
 תבן וקש, והואיל ודבר טורח הוא ועל ידו
 תשמר קני⁴⁵, אבל ראייה בעלמא לא, ואפ"ה
 אסיקנ' ⁴⁶ דלא קניא ⁴⁷.

אדרת אליהו להגר"א חבקוק א, ג

ג) למה תראני און. ועמל תביט
 ושד וחמס לנגדי ויהי ריב ומדון
 ישא. חשב כאן ג' דברים וכל אחד
 כפול. והנה ההבדל ביניהם כי און הוא
 מחשבת רעה ולא ניכר מחשבתו ועמל
 היינו מחשבה רעה ניכרת מהוך מעשיו.
 זראיה היא מקרוב ועל דבר הגלוי והבטה
 מרחוק יאמר על ענין סתר כמ"ס בישעיה
 זו"ש לא הביט און ביעקב ולא ראה
 עמל בישראל. ואמר הכתוב כאן סתמיה

ביאור הגר"א ישעיה ה, יב

(יב) והיה כגור וגו'. חשב ד' מיני כלי זמר מכוונים אל ד' מרות שבאדם³⁷, ובכל
 אחד כח לגרש העצב הנולד ממרה שכנגדה. ואת פועל ה' לא יביטו וגו'³⁸. אמר
 כאן "פועל" "ומעשה", וגבי פעולה אמר לא יביטו, וגבי מעשה אמר לא ראו, והוא
 על דרך מ"ש³⁹ "כי שמחתני ה' בפעלך במעשי ידיך ארנן", אמר גבי פעולה שמחה,
 וגבי מעשה רננה, וכן מ"ש⁴⁰ "עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה", אמר השמחה
 לעבודה, ובביאה רננה, והיינו על פי מ"ש בזהר⁴¹ שמחה בצפרא ורננה ברמשא,
 והוא כי פעולה נאמר על ענין בלתי נראית בראיה בעלמא כי אם אחרי הבטה
 וההסתכלות היטב⁴². וזה שנאמר⁴³ "כי אראה שמך וגו'. ירח וכוכבים", אבל השמש

מלבי"ם ישעיה ה, יב

סבה ראשונה, חכם ויכול ורועה, שזה יכלו לראות בעינים חושיים, ג"כ לא ראו. — ודע שיש הבדל בין ראייה והבטה,
 ראייה, הוא ראות העין החושיי ויפול גם על ראייה הפתאומית כלי כונה. והבטה, פורט המשים לב על העצם לדעת
 ענינו ומהותו. לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם (שמות י"ד) שלא יבואו לנגד עיניכם כלל, פני ה' חלקם לא יוסיף
 להביטם (איכה ד'), לא ישים לב אליהם אף שיראם בעיניו, אל תבט אל מראהו (ש"א ס"ו ו') אל תשים לבך אליו. ומצד